

Celi orehi 6, luščeni 32. Hran 12, kislo zelje 4, repa 2, buče 0.50 do 1, gohe 1 do 2. Grozdje 3 do 5, jabolka 8 do 4, breskve 4 do 6. Mleko 2 do 3, smetana 12 do 14, surovo maslo 28 do 32, med 12 do 20, slive 3 do 5, surovi kostanj 2, pečeni 6 Din.

Mariborski živalski sejem dne 29. IX. 1931. Prignanih je bilo 7 konj, 9 bikov, 65 volov, 231 krav in 4 teleta, skupaj 318 komadov. Povprečne cene za različne živalske vrste na sejmu so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od 4.25 do 6.75 Din, poldebili voli od 3.50 do 5.50, plemenski voli od 2.75 do 4, biki za klanje od 3 do 4.50, klavne krave debele od 2.75 do 3.75, plemenske krave od 2.75 do 3, krave za klobasarje od 1.50 do 2.50, mlada živina od 3.50 do 6 Din. Prodanih je bilo 219 komadov, od teh za izvoz v Italijo 24 komadov.

Mariborski svinjski sejem dne 2. okt. 1931. Na svinjski sejmu je bilo pripeljanih 400 svinj in so bile cene sledeče: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari komad 40 do 80 Din, 7—9 tednov stari 90 do 100 Din, 3—4 mesece stari 150 do 250 Din, 5—7 mesecev stari 300 do 400 Din, 8—10 mesecev stari 450 do 500 Din, 1 leto stari 550 do 750 Din, 1 kg žive teže 7 do 8 Din, 1 kg mrtve teže 10 do 12 Din. Prodanih je bilo 155 svinj.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg od 14 do 16 Din, II. vrste od 10 do 12 Din, meso od bikov, krav in telic od 6 do 8 Din, telečje meso I. vrste od 18 do 24 Din, II. vrste od 10 do 12 Din, svinjsko meso sveže od 12 do 25 Din.

★

Vprašanja in odgovori.

H. A. v L. v.

Bil sem pri ljudskem štetju 14 dni popisoval in nisem nič za to dobil. Ali lahko kaj zahtevam?

Odgovor:

Po zakonu ne. Pač pa se spodobi, da vam občina za to nekaj da, če ste imeli škodo in ste morali drugega najeti.

A. G. v B.

Imam sod od laškega olja, kako ga očistim za mošt?

Odgovor:

To gre zelo težko, ker se je les olja navžil, pa je treba sod vzeti narazen in ga izoblati.

J. V. v S.

Imamo skupno pašo. Domačini posedujemo tri četrtine pašnikov. Ostalo so kupili sosedje, ki sedaj ne puste pasti. Kaj naj storimo?

Odgovor:

Ako ste prodali in si niste s pogodbo zagotovili pravice pasti tudi po njihovih travnikih, ne bo vam uspelo. Take pravice naj bodo vključene, potem držijo.

St. L. v St. V.

Ali bom res kaznovan, ker sem prodal les kupcu, ki nima obrtne pravice? — Kdo je odgovoren za redno dostavo pošte, pošta ali občina?

Odgovor:

Kaznovan bo kupec, vi pa ne, ker vi smete vsakemu svoj les prodati. — Za redno dostavo pošte je odgovorna pošta, ne pa občina. Pritožbe zoper pošto je nasloviti na ravnateljstvo pošte v Ljubljani.

J. T. v C.

Kako izvem za bivališče osebe, ki že dve leti prebiva neznano kje v naši državi.

Odgovor:

Če veste za mesto ali občino, bo lahko šlo. Vsak mora biti na policiji ali pri občini prijavljen. Če pa tega ne veste, potem pa je samo to sredstvo, da daste v one časopise inšurat, o katerih mislite, da jih dolžni gotovo čita.

M. K. v O.

Stanujem v koči, ki jo je mladoletni podaval. Mačehi gre šele po petih letih tukaj stanovanje in prevzitek, hoče me pa že sedaj ven spraviti. Kako se naj branim?

Odgovor:

Ako je lastnik hiše mladoletni, potem odloča varuh. On bo ščitil korist mladoletnega, če kaj za stanovanje plačujete in vas bo pustil notri.

A. L. v O.

Leta 1918 sem kupil posestvo in sedaj dognal, da ga je 10 arov manj kakor je prodajalec trdil. Tudi mi je zamočlal, da gre čez posestvo služnostni pot. Ali lahko zahtevam odškodnino?

Odgovor:

Vi ste pa zelo pozno začeli gledati, kaj ste kupili. Zapomnite si: Predno se kupi, je treba vse pregledati, tudi zemljiško knjigo in izplačat šele, ko je vse urejeno.

N. J. v M.

Kdaj se začne v Mariboru trgovski tečaj?

Odgovor:

Se je že začel. Morda vas naknadno še tudi sprejme. Pišite na Legatovo trgovsko šolo v Mariboru.

M. M. v P.

Moj sin je vojni invalid in sedaj že dve leti ne dobiva več podpore. Kam se naj pritožim?

Odgovor:

Nekaj se ne ujema. Ako je leta 1925 služil v Macedoniji in ozebel, da so mu prste porazili, ni vojni invalid, ampak je sedaj v vojaški službi postal invalid. Ker ste dve leti molčali, bo sedaj težko kaj doseči. Svetujemo vam, da pišete na dvor kralju, kjer razložita celo zadevo.

K. L. v St. L.

Lani sem kupil s posojilom drago posestvo, letos pa cene padajo. Kaj se bo zgodilo z menoj?

Odgovor:

Enak strah in skrb navdaja tudi še mnogo drugih. Kaka bo rešitev, danes ne moremo še povedati. Položaj je preveč nejasen.

J. F. v R.

Leta 1922 sem posodil denar. Ali ga res sedaj ne smem več izterjati?

Odgovor:

Posojilo ni račun. Vi lahko zahtevate celoten kapital in obresti za zadnja tri leta, ako ga med tem niste nič terjali. Če ste ga pa, potem pa tudi vse obresti.

M. L. v V. v.

Imam zanimivo tiskano povest, ki bi jo naj »Slovenski Gospodar« prinašal. Tudi razne nagrobne napise imam, če bi se jih natisnilo.

Odgovor:

Kar je že enkrat tiskano, sme ponatisniti ali lastnik ali založnik. Vi pa niste pisec povesti in mi ne založniki. Zato ne smemo. Nagrobni napisov žal ne moremo ponatiskovati.

I. B. v G.

Imam ženo in otroka, pa moram za 18 mesecev k vojakom. Kako si naj pomagajo?

gospod župnik glas in zakliče: »Da, da, odkod pa prihaja ta pregreha?« — »Oh, iz Zabje vasi, gospod!« je vsa preplašena vzklila ženska. Mislija je v zmedu, da pridigar nanjo kriči.

Radi šurka. Gospod svetnik: »To je škandal! V golažu sem našel šurka.« — Gostilničar: »Nič se ne jezite, gospod svetnik, tega vam itak ne bom zaračunal!«

Globok mislec. Star kmet: »Najbolj dobro se je pač ljudem godilo, ki so živeli v času (dobi), ko še ni bil noben človek na svetu, to sem že nešteto krat premišljal in premišljal.«

smeri proti Dravskemu mostu, proti takozvanim Štajerskim mestnim vratom.

»Kako živahno se razgovarjajo ti sicer tako hladni možje. Kaj, če je nosil danes brat kletar na mizo najstarejšega haložana? Mnogo ga baje hranijo v samostanskih kletih. Da so sodi od starosti že čisto plesnivi in zeleni, pravijo ljudje. Tako jim leži tudi v kletih premoženje brez obresti. Škoda!«

A se je zelo motil Aron Izerlin. Gospodov ni razgreval ogenj težke vinske kapljice, važne in zlovešče novice so jih vznemirjale.

»Ne gre mi iz glave, kaj nam je pripovedoval vaš z Dunaja došli mladi sobrat, oče gvardian. Ako so njegova sporočila resnična, nas čakajo morda hudi časi«, je zamišljeno govoril mestni pisar.

»Da je brat Bernardin govoril resnico, ne dvomim. Vem, vem, tudi vi ne, prijatelj«, je miril redovnik, videč, da hoče gospod Sagadin vznemirjen ugovarjati.

»Saj tudi dvomiti ne moremo, ko so pa nesreče, kuga, vojska in lakota že stalni gostje v naši domovini. Koliko zla so že prizadele našemu mestu! Malo da nam niso že čisto upropastile vse trgovine in s tem vsega blagostanja mesta. In če divja kuga že na Dunaju in v Dunajskem Novem mestu, težko in malo verjetno, da ne bi našla poti tudi k nam. Pozna pot v naše kraje že iz prejšnjih časov.«

»In prav letos«, je pripomnil k tem zloslutnim besedam menih, »so kaj čudni časi. Iz severnih, nemških dežel prihajajo vesti o nezaslišno hudi zimi in strašnih viharjih. Prebivalce Brabanta in z njimi vso Evropo je silno prestrašil krvav dež, padajoč v Brabantu od 22. do 24. januarja. Kaj pomenjajo ta nenavadna znamenja z neba? Kaj dobrega in ugodnega? Malo verjetno. A kaj nam je storiti? Saj se braniti tako ne moremo. Čakati moramo, božjemu usmiljenju se priporočati. Kuge, lakote in vojske, reši nas, o Gospod!«

»Reši nas, o Gospod!« sta kakor v cerkvi po božno ponovila in zaprosila za menihom pisar in kmet.

Pomolčali so. Vsem so se usiljevale temne misli in jim srce s skrbmi navdajale.

Pa je povzel spet oče gvardian:

»Upam, da nam Bog prizanese z najhujšim in nas ne udari kakor annis Domini 1623, 1624 in 1625, ko je bilo zaradi kuge naše mesto od sveta povsem odrezano. Kakor da smo živeli na otoku mrtvih sredi morja.«

»In vi očetje minoriti ste bili, ki ste v tistih hudih časih najbolj skrbeli za ljudstvo in se žrtvovali. Še mnogo žalostneje bi bilo tedaj v mestu, ako vas ne bi bilo.«

(Dalje sledi.)

Odgovor:

Potom občine napravite prošnjo kot hranilac družine, da se vas oprostí.

H. B. v O.

Ali smem streljati z lovsko puško golobe in vrabce?

Odgovor:

Ako imate orožni list za lovsko puško in so golobi vaši, jih lahko streljate. Enako tudi vrabce lahko streljate.

T. G. v M. M.

Kje dobim potrebščine za vrvarja?

Odgovor:

Pišite na tovarno motvoza, Grosuplje.

A. K. v K.

Kam se naj grem učiti za mehanika? — Ali res propade dolg, ki ga v treh letih nikdo ni plačal?

Odgovor:

Za učenca ste že precej stari. V mestu bo težko šlo, ker tu morajo vajenci hoditi še v šolo. — Dolg v treh letih nikakor ne zastara, pač pa trgovski računi, ako se tekom treh let ni nihče za to zmenil in je bil eden ali drugi v veri, da dolga ni.

A. B. v Sv. J.

Moj sosed pod mojimi mladimi smrekami napravi lopo in kuha žganje. Ali sem upravičen zahtevati odškodnino? — Naročen sem na ime A. J., ki je že umrl, ali dobim jaz, če pogorim, 1000 Din?

Odgovor:

Na svojem svetu ste vi gospodar. Ako ne dovolite, ne sme kuhati žganje. — Ako je dotični umrl, ki je bil naročen, je edino pametno, da naslov izpremenite!

*

Neznani narodi.

Danes, ko nista niti severni in ne južni tečaj neznani pokrajini, ko frčijo letala po celem svetu, bi vsakdo menil, da ne prikriva zemlja nobenih skrivnosti, da je že vse odkrito, kar je bilo za odkriti. To mnenje bi bilo povsem krivo. Niti vseh narodov, ki prebivajo na naši majki zemlji, ne poznamo.

Pred kratkem se je vrnila iz Azije Morey ekspedicija. Posrečilo se ji je, da je proučila življenjske navade nekaterih doslej še neznanih človeških plemen. Sedaj je priobčila zanimivo gradivo. Omenka vredno je, kar beleži vodja ekspedicije takoj v začetku poročila, ko pravi: »Vsa ta plemena štejejo le nekaj sto, kvečjemu nekaj tisoč duš. Gotovo je, da bodo izumrla tekom par desetletij, predno bodo temeljito raziskana.

Orogai plemo.

V zgornjem delu Siama živi Orogai plemo, ki šteje krog 300 duš in je nedotaknjeno od kake kulture. Pri Orogai so po rasti ženske večje nego moški. Ženski spol vlada in moški ubogajo. Ti ljudje so tako na nizki stopnji razvoja, da ne posedajo niti prave vere. Molijo studenec, o katerem verujejo, da vsebuje vodo s posebnimi močmi. Poznaajo le orodje iz kamna, samo eno posodo za kuhanje, ki ima na dnu glinasto ostrino, katero zapličijo v zemljo, da se kuhalnik ne prevrne.

Divjaki rumenega listja.

Zapadni sosedi Orogai plemena so »divjaki rumenega listja«. Živijo v pra-

gozdu in so tako boječi, da se ne prikažejo niti prebivalcem sosednih vasi.

Cele tedne so poskušali člani Morey ekspedicije, da bi dobili stike s temi ljudmi. Šele z uporabo zvijač se jim je posrečila nakana. Prinesli so divjakom soli in na ta način so si pridobili njih zaupanje. Ugotovili so, da vlada tudi v pragozdu krvna osveta. Ako je umorjen član ene družine, je sveta dolžnost sorodnikov umorjenega, iztrebiti rod bino umorjenca. Celo otroke in še od otrok otroke veže ta kruta dolžnost. Na ta način je razumljivo, da se cel narod od leta do leta bolj krči in bode kmalu izumrl.

Pritlikavci.

Na doslej že neznana človeška plemena ni le naletela v Aziji že omenjena Morey ekspedicija, ampak tudi drugi v najnovejšem času. Leta 1926 je vodil raziskovalno družbo Nemec dr. Egon pl. Eichstedt, ki se je povrnil s potovanja pred dvema letoma. Eichstedtovo mu raziskovanju gre zahvala za podrobnosti o Andamanen pritlikavcih. Med obema Indijama, po pustih skalnatih otokih biva pritlikav narod, o katerem ni bilo do sedaj ničesar znanega. Nobeden od mornarjev, ki je iskal na teh otokih zavetje pred viharji, nobeden od brodolomcev ni zapustil — živ otoka.

Leta 1858 so pristali tamkaj Angleži in so osnovali kazensko kolonijo, vendar otok in njegovi prebivalci so ostali neraziskani. Kaznjenci so nastanjeni na južnem delu otoka, domačini pa so se poskrili po gozdovih, iz katerih se sploh ne prikažejo. Znano je samo, da se imenujejo: Jarava.

Ongi.

Najbližji sorodniki Jaravov so Ongi. Eichstedtu se je posrečilo, da je raziskal življenjske navade tega naroda. Osvojil si je srca Ongov s pomočjo malih rdečih biserov iz stekla. Drzni raziskovalec je moral odpustiti angleške varnostne policiste in pretežni del lastnih spremljevalcev, moral je bivati — brez vsakega varstva med neznanim narodom. Bila je to težavna in obenem tudi nevarna naloga. Vendar je bil trud poplačan. Na sredini Bengalskega morskkega zaliva se je uresničila bajka o Liliputancih. Tamkaj živijo in tekajo nagi okrog moški, ki so visoki 148 cm, a ženske so še manjše. Pritlikavci živijo kakor v bajnih prastarih časih. Palčki ne poznajo nobenega orodja. S pomočjo zob si spletaajo iz slame preproge. Ženske veže samo ena dolžnost: možem morajo, ako se vrnejo na večer z ribolova, postrgati s stekleno črepinjo z — glave lase. Kot največja lepota velja pri njih dobro in gladko obrta glava. Pri ribolovu se ne poslužujejo trnkov, ampak streljajo ribe s puščicami. Najljubša slaščica jim je mast od želve. Denarja ne poznajo. Kot menjalnega sredstva se poslužujejo roženega želvinega oboča in prejemaajo za to od angleških kaznjencev steklene bisere in črepinje. Omenjeni »dragocenosti« polagajo Angleži na gotova mesta, odkoder jih odnašajo Liliputanci v temni noči.

Ourugua Indijanci.

Baš kar opisanih skrivnosti pa ne posedajo samo Azija. Po gozdovih vzhodne Bolivije med izvirki rek Rio Grande in Rio Mamoré, biva narod, katerega imenujejo Indijanci »Ourugua« — močvirnati polži. Doslej se je posrečilo edine mu profesorju Rihardu Wegnerju, da je odkril ta narod in opazoval nekaj njegovih življenjskih navad. Raziskovalec se je moral plaziti po komaj vidnih indijanskih stezah in te je moral šele napraviti prehodne. Po večmesečnem delu se mu je posrečilo odkritje neznane plemena.

Ourugua živijo kakor v kameni dobi. Pri tem indijanskem narodu, ki je zapisan poginu, se doigrava življenje po živalsko. Kot bivališča jim služijo debela gostolistnatih dreves, kojih veje so med seboj zvezane. Edina oprema jim je ležišče iz palmovega listja. Po svojih taboriščih čuvažo »večni ogenj«. Njih glavna skrb je, da jim ne ugasne ogenj, ker zanetenje ognja je za nje najbolj težavno opravilo in ga dosežejo z drgnjenjem dveh zelo trdih lesov enega ob drugega. Hranijo se z mesom ubitih živali in z divjim fižolom. Mesa ne kuhaajo, ampak ga pražijo na žerjavi.

Ourugua ne poznajo posod, za zajemanje vode se poslužujejo listja. Neznana jim je obleka in seve tudi nagon za lepoticenje. Tuj jim je vsak družabni red in je običajna le delitev na moške in ženske. Ženska velja za nižje bitje, ki mora biti brezpogojno podložno.

Najbolj zanimivo pa je to: Profesor Wegner je bival mesece pri tem plemenu in niti enkrat ni opazil, da bi bili ti ljudje govorili. Ta narod ne pozna govorice. Govor nadomešča sikanje in razni telesni gibi in mahanje z rokami. Domačin, katerega je vzel profesor seboj, ni mogel niti po trimesečnem bivanju med kulturnimi ljudmi spregovoriti niti ene besede.

*

Trbonje. Na železniškem postajališču v Trbonjah so v noči od petka na soboto dne 2. oktobra vdrli neznani tatovi. Odnegli so omario z voznimi listki in jo s sekirjo odprli in zanesli na bližnjo njivo. Denarja niso našli, ker se blagajna vsak večer odda v Dravograd. Zlikovci se skrbno zasledujejo.

Zgornja Sv. Kunigota. Dne 4. oktobra je priredila tukajšnja Marijina družba po popolnanski službi božji svojemu ljubljenu voditelju vlč. g. župniku Frančišku Magdiču slovesno počastitev goda v Katoliškem domu. Po uvodnem pozdravu šolskega upravitelja g. Albina Šprajca sta imeli prednica Marijine družbe Marija Brusova in članica Elizabeta Robič globoko občutene govore na svojega g. dušnega pastirja, trpina iz naše Istre, ki jih je spremljalo v lepem številu zbrano občinstvo z burnim aplavzom. — Po deklamacijah učenk tukajšnje šole so nastopili dečki z igrico »Slava Kristusu Kralju« od Ks. Meškota, ki je dvignila lepo duhovno zbrano vseh navzočih. Nepozaben ostane ta dan v dušah ver-